

ват тихомълком или с цялата си натрапчива шумност и безцеремонност различни предубеждения, предразсъдъци и деформирани стереотипи за адекватно възприемане и обяснение на видимостта и тайната на ромското битие, душевност и културност, развиващи се в „гетото“.

По принцип у тези, които не са живели в съседство с цигани, съществуват рецидивно и категорично проявяващи се убеждения и нагласи, че ромската обител е чист „развѣдник“, своеобразен стоп-центров „резерват“ за възпроизводството на сурогати на културата, морала, за тотална осакатеност на човешката духовност и битност. За тях феноменологичната неестественост и варварската „нецивилизованост“ на битовата, пространствено-веществената, жизнената и духовната им среда е най-пряко и безостатъчно свързана с криминогенността. В такава среда, на такава социална, материална и духовна почва нищо друго не може да покълне и вирее, освен бурените на порочността и деградираността на човешката природа. И тъкмо поради това трябва стриктно и постоянно да се спазва дистанция спрямо това „котило“ на духовния разврат, на паралича на моралността и естетическия критерий за човешка възвисеност и достойнство, на всемогъщество на лъжата и мошеничеството. Там човешкото и човешината са практически невъзможни.

Един от големите американски писатели, Хенри Дейвид Торо, някога е писал, че „най-отвратително е зловонието на покварената добродетел“. По принцип това е вярна констатация. Но не в тази си кристална смислова прозрачност, в тази главозамайваща с дълбочината и яснотата си сентенция за орбитите на човешкото, на човечността се разпространяват подобни силогизми. Тези силогизми са изградени на основата на известно разместване и преобръщане на позициите на съставлящите ги компоненти. Отчуждеността и превърнатостта спрямо истинското измерение на валидизиран смисъл тук произтичат от друг тип алузии или аналогии. Те ни поднасят версията, че там, където има зловоние в пределите на социалната среда (при това без необходимото уточнение за културно или естествено по произход зловоние), винаги е и „леговището“, „бърлогата“ на порока, че там неизбежно добродетелта, истината и красотата на човешкото и на самия човек са „персона нон грата“, че тази табуи-